

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет: Фармацевтичний

Кафедра менеджменту охорони здоров'я

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи

Едуард БУРЯЧКІВСЬКИЙ

02 вересня 2024 року

МЕТОДИЧНА РОЗРОБКА
ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПСИХОДИНАМІЧНА ПСИХОТЕРАПІЯ»

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Галузь знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки»

Спеціальність: 053 «Психологія»

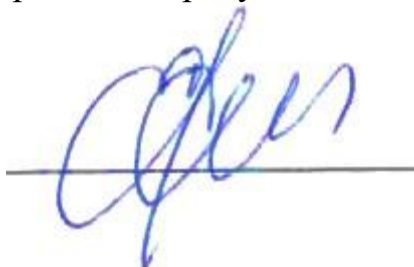
Освітньо-професійна програма: Практична психологія

Затверджено:

Засіданням кафедри менеджменту охорони здоров'я
Одеського національного медичного університету

Протокол № 1 від 26 серпня 2024 року

Завідувач кафедри

Олена РУДІНСЬКА

Розробники:

Литвиненко Ольга Дмитрівна - д.псих.н., професор, професорка кафедри
менеджменту охорони здоров'я

Ковальова Марія Володимирівна – к.псих.н., доцент кафедри менеджменту
охорони здоров'я

ТЕМА 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПСИХОДИНАМІЧНОЇ ТЕРАПІЇ

Мета: Ознайомлення з теоретичними основами психодинамічної терапії, її історичним розвитком, основними напрямками та сучасними підходами, а також методами практичного застосування.

Методичні рекомендації до вивчення теми: Теоретичні основи психодинамічної терапії. Фройдизм та класичний психоаналіз. Основні положення теорії З. Фрейда. Неофройдизм та сучасний психоаналіз: відмінності та розвиток. Теорія травми та прив'язаності. Позитивна психотерапія (Н. Пезешкіан). Основні методи позитивної психотерапії. Юнгіанський психоаналіз та концепція колективного несвідомого. Робота з конфліктами та захистом психіки. Вплив культури та комунікації у психотерапії. Транскультуральний підхід у психотерапії. Практичне застосування психотерапевтичних підходів.

Основні поняття:

1. Теоретичні засади психодинамічної терапії.
2. Фройдизм та класичний психоаналіз.
3. Неофройдизм та сучасний психоаналіз.
4. Теорія травми та прив'язаності.
5. Позитивна психотерапія.
6. Методи позитивної психотерапії.
7. Юнгіанський психоаналіз.
8. Робота з конфліктами та захист психіки.
9. Вплив культури та комунікації у психотерапії.
10. Транскультуральний підхід у психотерапії.

ПЛАН:

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАХОДИ. Привітання, перевірка присутніх. Повідомлення теми та мети заняття. Мотивація здобувачів щодо вивчення теми.

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ВМІНЬ І НАВИЧОК Кейс для аналізу. Ситуація: Психолог працює в багатопрофільному медичному центрі та отримує запит від клієнта з тривожно-депресивним розладом. Необхідно обґрунтувати, які саме психодинамічні підходи можуть визначати вибір методів опрацювання; виявити ключові теоретичні концепції, релевантні для цього випадку; проаналізувати професійну роль психолога у процесі терапії

Запитання для обговорення:

1. Що таке психодинамічна терапія і яка її основна мета?
2. Які ключові положення фройдизму?
3. Чим відрізняється класичний психоаналіз від сучасного психоаналізу?
4. Як розвивалася теорія травми та прив'язаності?
5. Які методи використовуються у позитивній психотерапії?

6. У чому полягає основна ідея юнгіанського психоаналізу?
7. Як психодинамічні підходи працюють з конфліктами та захисними механізмами?
8. Який вплив культури та комунікації на процес психотерапії?
9. Що таке транскультуральний підхід у психотерапії?
10. Як психодинамічні методи можуть бути застосовані у практиці психотерапії?

Практичне завдання:

1. Аналіз основних напрямів психодинамічної терапії. Підготуйте короткий опис головних підходів та їх особливостей.
2. Оцінка методів психодинамічної терапії. Визначте, які методи є найефективнішими у різних випадках.
3. Підготовка короткого огляду впливу культури на психотерапію.

ТЕМИ ДОПОВІДЕЙ / РЕФЕРАТИВ:

1. Історія розвитку психодинамічної терапії.
2. Основні концепції фрейдизму.
3. Розвиток неофрейдизму та сучасного психоаналізу.
4. Теорія травми та її застосування у психотерапії.
5. Основи позитивної психотерапії.
6. Юнгіанський психоаналіз: ключові положення.
7. Захисні механізми у психоаналітичній теорії.
8. Транскультуральний підхід у сучасній психотерапії.

ПІДБИТТЯ ПІДСУМКІВ:

1. Що таке психодинамічна терапія?
2. Які основні напрями психодинамічної терапії?
3. Які методи психодинамічної терапії застосовуються у різних випадках?
4. Які основні відмінності між класичним психоаналізом та сучасним психоаналізом?

Тестування:

1. Як Охарактеризуйте основні напрями психодинамічної терапії.
А) Фрейдизм, неофрейдизм, юнгіанський психоаналіз
В) Тільки фрейдизм
С) Тільки неофрейдизм
D) Тільки юнгіанський психоаналіз
2. Охарактеризуйте ключові положення класичного психоаналізу З. Фрейда.
А) Несвідоме, структура особистості (Ід, Его, Суперего), психосексуальні стадії
В) Тільки несвідоме

- C) Тільки структура особистості
 - D) Тільки психосексуальні стадії
3. Охарактеризуйте особливості неофройдизму як напряму психодинамічної терапії.
- A) Врахування соціальних та культурних чинників, розвиток Его-психології
 - B) Відмова від концепції несвідомого
 - C) Повне заперечення теорії Фрейда
 - D) Використання лише когнітивних методів
4. Як можна охарактеризувати позитивну психотерапію Н. Пезешкіана?
- A) Орієнтація на ресурси особистості та баланс життєвих сфер
 - B) Використання тільки психоаналізу
 - C) Основна увага приділяється лише травматичному досвіду
 - D) Лише медикаментозна терапія
5. Охарактеризуйте основні методи позитивної психотерапії.
- A) Двохфазна модель, баланс життєвих сфер, принцип позитивної інтерпретації
 - B) Тільки аналіз сновидінь
 - C) Тільки робота з несвідомим
 - D) Лише гіпнотерапія
6. Яку роль відіграє теорія прив'язаності в психодинамічній терапії?
- A) Впливає на розвиток особистості та міжособистісні відносини
 - B) Враховується тільки в дитячій психології
 - C) Відповідальна лише за страхи у дорослому віці
 - D) Не має значення в психотерапії
7. Як Юнгіанський психоаналіз визначає структуру особистості?
- A) Архетипи, колективне несвідоме, індивідуація
 - B) Тільки Его та Ід
 - C) Лише вплив культури на психіку
 - D) Відсутність концепції несвідомого
8. Як психодинамічна терапія працює з психологічними конфліктами та захистами психіки?
- A) Аналізує механізми захисту, допомагає інтегрувати конфліктні аспекти особистості
 - B) Використовує тільки когнітивно-поведінковий підхід
 - C) Основну увагу приділяє лише дитячому досвіду
 - D) Використовує лише медикаментозне лікування
9. Як можна охарактеризувати вплив культури та комунікації у психотерапії?
- A) Культура формує сприйняття себе та інших, впливає на терапевтичний процес
 - B) Має значення лише у психоаналізі
 - C) Впливає лише на розвиток психічних розладів
 - D) Не є важливим фактором
10. Охарактеризуйте основні принципи транскультурального підходу у психодинамічній терапії.
- A) Врахування культурних відмінностей, адаптація терапевтичних методів до

контексту клієнта

В) Відмова від традиційних психоаналітичних методів

С) Орієнтація лише на поведінкові аспекти

Д) Використання тільки стандартних європейських психотерапевтичних моделей

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.

Основна:

1. Бьоссманн, У., Реммерс, А. (ред.). Позитивна психодинамічна психотерапія: підручник. — Вісбаден: WAPP Press, 2024.
2. Crisp H., Gabbard G. Gabbard's Textbook of Psychotherapeutic Treatments, Second Edition / eds. Crisp H., Gabbard G. - American Psychiatric Publishing, - 830 p. - 2023.
3. Gabbard, G. O. Boundaries and Boundary Violations in Psychoanalysis. — 2-ге вид. — Washington, DC: American Psychiatric Association Publishing, 2016. — 195 с.
4. Карпенко, Є. В. Методи сучасної психотерапії: навч. посібник. — Дрогобич: Посвіт, 2015. — 116 с.
5. McWilliams, N. *Psychoanalytic diagnosis: Understanding personality structure in the clinical process* (2nd ed.). New York, NY: Guilford Press . 2020 — 426 p.
6. Positive Psychiatry, Psychotherapy and Psychology. Clinical Applications / eds. E. Messias, H. Peseshkian, C. Cagande. – Switzerland: Springer Nature Switzerland AG, 2020.

Додаткова:

1. Bovendeerd, B., De Jong, K., De Groot, E., Moerbeek, M., De Keijser, J. Enhancing the effect of psychotherapy through systematic client feedback in outpatient mental healthcare: A cluster randomized trial // *Psychotherapy Research*. — 2021. — Vol. 32, № 6. — P. 710–722. — DOI: 10.1080/10503307.2021.2015637.
2. Seligmann, M. E. P. The Effectiveness of Psychotherapy. The Consumer Reports Study // *American Psychologist*. — 1995. — Vol. 50. — P. 965–974.
3. Ursano, R. J., Sonnenberg, S. M., Lazar, S. G. *Concise Guide to Psychodynamic Psychotherapy: Principles and Techniques of Brief, Intermittent, and Long-Term Psychodynamic Psychotherapy*. — Washington, D.C.: American Psychiatric Press, 1991. — 264 p.

ТЕМА 2. ПРИНЦИПИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ ПСИХОДИНАМІЧНОЇ СЕСІЇ

Мета: Ознайомлення з принципами організації та проведення психодинамічної сесії, основними аспектами сеттингу, регламенту, етичних норм і вибору форми психодинамічної інтервенції.

Методичні рекомендації до вивчення теми: Організація психодинамічної сесії: сеттинг, умови протікання сесії, регламент сеттингу, час, частота. Обов'язки клієнта. Обов'язки психотерапевта. Оплата послуг. Складання контракту. Етичні принципи та правила взаємодії. Забезпечення безпеки пацієнта і психотерапевта. Дотримання анонімності і конфіденційності. Правило вільних асоціацій. Принцип нейтральності психотерапевта. Особливості складання контракту з пацієнтом. Обговорення запиту. Вибір форми психодинамічної інтервенції (психоаналіз, індивідуальна або групова терапія). Особливості психоаналітичної терапії. Правило вільного вираження. Попередження пацієнта про можливість перенесення. Дотримання анонімності та конфіденційності того, що відбувається на сесії.

Основні поняття:

1. Організація психодинамічної сесії.
2. Сеттинг у психотерапії.
3. Регламент сеттингу: час, частота, тривалість сесії.
4. Обов'язки клієнта та психотерапевта.
5. Етичні норми в психодинамічній терапії.
6. Конфіденційність та анонімність.
7. Вибір форми психодинамічної інтервенції.
8. Принцип нейтральності психотерапевта.
9. Правило вільних асоціацій.
10. Перенесення та його роль у психотерапії.

ПЛАН:

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАХОДИ. Привітання, перевірка присутніх. Повідомлення теми та мети заняття. Мотивація здобувачів щодо вивчення теми.

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ВМІНЬ І НАВИЧОК Кейс для аналізу. Ситуація: Психотерапевт починає роботу з новим клієнтом, який звернувся з тривожним розладом. Потрібно визначити, які аспекти сеттингу слід враховувати, як скласти терапевтичний контракт, як дотримуватися етичних принципів і як попередити можливість перенесення.

Запитання для обговорення:

1. Що таке сеттинг у психотерапії?
2. Які обов'язки має психотерапевт під час психодинамічної сесії?
3. Як регулюється час і частота проведення психодинамічних сесій?

4. Які ключові моменти слід враховувати при складанні терапевтичного контракту?
5. Які етичні принципи є найважливішими у психотерапії?
6. Як забезпечується конфіденційність під час терапевтичного процесу?
7. Що означає принцип нейтральності психотерапевта?
8. Як працює правило вільних асоціацій?
9. Що таке перенесення і як з ним працювати?
10. Як вибрати форму психодинамічної інтервенції?

Практичне завдання:

1. Аналіз основних принципів сетингу. Опишіть ключові правила організації психодинамічної сесії.
2. Розробка терапевтичного контракту. Складіть приклад угоди між терапевтом і клієнтом.
3. Оцінка етичних ризиків. Визначте потенційні етичні дилеми в психотерапії та способи їх вирішення.

ТЕМИ ДОПОВІДЕЙ / РЕФЕРАТИВ:

1. Основні принципи організації психотерапевтичної сесії.
2. Регламент сетингу у психодинамічній терапії.
3. Етичні аспекти проведення психотерапії.
4. Правило вільних асоціацій і його значення у психоаналізі.
5. Роль перенесення у психодинамічній терапії.
6. Конфіденційність у психотерапії: виклики та рішення.

ПІДБИТТЯ ПІДСУМКІВ:

1. Які основні принципи організації психодинамічної сесії?
2. Як правильно скласти терапевтичний контракт?
3. Які етичні вимоги слід дотримуватись у психотерапії?
4. Яку роль відіграє конфіденційність у психотерапевтичному процесі?
5. Що таке перенесення і як воно впливає на терапію?

Тестування:

1. Охарактеризуйте основні принципи організації психодинамічної сесії.
А) Визначення сетингу, регламенту, часу, частоти сесій
В) Використання виключно групових методів
С) Відсутність жорсткого регламенту
D) Лише вербальні методи роботи
2. Як можна охарактеризувати принцип сетингу у психодинамічній терапії?
А) Визначення умов проведення терапії, часу, місця та оплати
В) Виключно матеріальне забезпечення сесії

- C) Лише фізична зручність приміщення
 - D) Відсутність значення для терапевтичного процесу
3. Які основні обов'язки клієнта в процесі психодинамічної терапії?
- A) Дотримання регламенту сесій, активна участь у терапевтичному процесі
 - B) Виконання всіх вказівок терапевта без обговорення
 - C) Лише пасивне спостереження за своїм станом
 - D) Відмова від взаємодії з терапевтом
4. Як можна охарактеризувати обов'язки психотерапевта під час психодинамічної сесії?
- A) Дотримання принципу нейтральності, конфіденційності, етичних норм
 - B) Домінування в діалозі та нав'язування власної думки
 - C) Відмова від будь-яких пояснень клієнту
 - D) Використання лише директивних методів
5. Яке значення має складання контракту між психотерапевтом і пацієнтом?
- A) Визначення умов терапії, зобов'язань сторін, оплати, конфіденційності
 - B) Формальна процедура без юридичних наслідків
 - C) Використовується тільки у груповій терапії
 - D) Є необов'язковим документом
6. Охарактеризуйте етичні аспекти психодинамічної терапії.
- A) Дотримання конфіденційності, безпеки пацієнта, принципу нейтральності
 - B) Використання маніпулятивних технік для досягнення результату
 - C) Відсутність чітких етичних норм
 - D) Використання конфіденційної інформації для наукових досліджень без згоди клієнта
7. Як можна охарактеризувати принцип вільних асоціацій у психоаналітичній терапії?
- A) Пацієнт висловлює всі думки без цензури для доступу до несвідомого
 - B) Лише структурований діалог з психологом
 - C) Виключно аналіз сновидінь
 - D) Відсутність вільного вираження
8. Як у психодинамічній терапії попереджають пацієнта про можливість перенесення?
- A) Інформують про ймовірність виникнення емоційних реакцій на психолога
 - B) Ігнорують тему перенесення
 - C) Вимагають уникати будь-яких емоційних реакцій
 - D) Використовують тільки поведінкові методи
9. Охарактеризуйте принцип нейтральності у психотерапії.
- A) Психолог не нав'язує власні оцінки, зберігає об'єктивність
 - B) Відстороненість психолога від процесу

- С) Лише директивний підхід до клієнта
- Д) Застосовується тільки в груповій терапії

- 10 Як вибирається форма психодинамічної інтервенції в терапевтичному процесі?
- А) Залежно від запиту клієнта, діагностичних висновків, особливостей особистості
 - В) Використовується лише психоаналіз
 - С) Виключно індивідуальна терапія без врахування особливостей клієнта
 - Д) Вибір випадковий, без системного підходу

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.

Основна:

1. Crisp H., Gabbard G. Gabbard's Textbook of Psychotherapeutic Treatments, Second Edition / eds. Crisp H., Gabbard G. - American Psychiatric Publishing, - 830 p. - 2023.
2. Leong, F. T. L., Callahan, J. L., Zimmerman, J., Constantino, M. J., & Eubanks, C. F. (Eds.). (2024). *APA handbook of psychotherapy*. American Psychological Association.
3. Gabbard, G. O. Boundaries and Boundary Violations in Psychoanalysis. — 2-ге вид. — Washington, DC: American Psychiatric Association Publishing, 2016. — 195 с.
4. Карпенко, Є. В. Методи сучасної психотерапії: навч. посібник. — Дрогобич: Посвіт, 2015. — 116 с.
5. McWilliams, N. *Psychoanalytic diagnosis: Understanding personality structure in the clinical process* (2nd ed.). New York, NY: Guilford Press . 2020 — 426 p.
6. Основи психотерапії: навч. посібник / за ред. О. О. Фільца, К. В. Седих. — 2-ге вид., доповн. — Київ: Академія, 2024. — 208 с.
7. Positive Psychiatry, Psychotherapy and Psychology. Clinical Applications / eds. E. Messias, H. Peseshkian, C. Cagande. — Switzerland: Springer Nature Switzerland AG, 2020.

Додаткова:

1. Bovendeerd, B., De Jong, K., De Groot, E., Moerbeek, M., De Keijser, J. Enhancing the effect of psychotherapy through systematic client feedback in outpatient mental healthcare: A cluster randomized trial // *Psychotherapy Research*. — 2021. — Vol. 32, № 6. — P. 710–722. — DOI: 10.1080/10503307.2021.2015637.
2. Seligmann, M. E. P. The Effectiveness of Psychotherapy. The Consumer Reports Study // *American Psychologist*. — 1995. — Vol. 50. — P. 965–974.
3. Ursano, R. J., Sonnenberg, S. M., Lazar, S. G. Concise Guide to Psychodynamic Psychotherapy: Principles and Techniques of Brief, Intermittent, and Long-Term Psychodynamic Psychotherapy. — Washington, D.C.: American Psychiatric Press, 1991. — 264 p.
4. Вілкінсон, М. Як змінюється психіка під час психотерапії: емоції, прив'язаність, травма й нейробіологія / М. Вілкінсон; пер. з англ. Н. Ференс. — Київ: Видавництво Ростислава Бурлаки, 2024. — 384 с.

ТЕМА 3. СУЧАСНІ ХАРАКТЕРОЛОГІЧНІ ТЕОРІЇ ТА КЛАСИФІКАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ

Мета: Ознайомлення із сучасними характерологічними теоріями, класифікаціями особистості та техніками психоаналізу для розуміння структурної організації особистості.

Методичні рекомендації до вивчення теми: Сучасні характерологічні теорії та класифікації особистості. Техніки психоаналізу: символізм несвідомого, аналіз помилкових дій, аналіз сновидінь, невербальна комунікація, перенесення та контрперенесення. Робота з опором у психотерапії. Принципи інтерпретацій: використання метафор, мовчазне невтручання, холдинг, контейнірування. Структурне інтерв'ю (О. Кернберг) та аналіз особистісної організації (невротична, межова, психотична). Інтеграція ідентичності, слабкість Его, нарцисичний та маніакально-депресивний розлади. Захисні механізми: примітивні та вторинні (заперечення, проекція, дисоціація, витіснення, раціоналізація, сублімація). Методи виявлення та роботи із захистами. Психоаналітичні техніки: прояснення, конфронтація, інтерпретація, action-out-аналіз.

Основні поняття:

1. Сучасні характерологічні теорії.
2. Класифікації особистості.
3. Символізм несвідомого.
4. Аналіз помилкових дій та сновидінь.
5. Невербальна комунікація у психоаналізі.
6. Перенесення та контрперенесення.
7. Принципи роботи з опором у психотерапії.
8. Основні психоаналітичні техніки.
9. Структурне інтерв'ю та аналіз особистісної організації.
10. Захисні механізми: примітивні та вторинні.

ПЛАН:

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАХОДИ. Привітання, перевірка присутніх. Повідомлення теми та мети заняття. Мотивація здобувачів щодо вивчення теми.

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ВМІНЬ І НАВИЧОК Кейс для аналізу. Ситуація: Психотерапевт працює з клієнтом, який демонструє високий рівень опору під час терапевтичного процесу. Потрібно визначити, які захисні механізми можуть бути задіяні, які техніки психоаналізу слід використати для роботи з опором, а також як застосовувати методи прояснення, конфронтації та інтерпретації.

Запитання для обговорення:

1. Які основні характерологічні теорії існують?
2. Як класифікують особистісні типи?

3. Що таке символізм несвідомого і як його інтерпретувати?
4. Які техніки аналізу помилкових дій використовуються у психоаналізі?
5. Як аналіз сновидінь допомагає в розумінні особистості?
6. Які методи роботи з невербальною комунікацією застосовуються у психоаналітичній терапії?
7. Що таке перенесення та контрперенесення?
8. Як психоаналітики працюють з опором клієнта?
9. Які основні механізми захисту використовує особистість?
10. Як використовувати техніки прояснення, конфронтації та інтерпретації у терапії?

Практичне завдання:

1. Аналіз основних характерологічних теорій. Підготуйте короткий огляд найбільш впливових теорій особистості.
2. Визначення захисних механізмів. Проаналізуйте випадок пацієнта та визначте, які захисні механізми можуть бути задіяні.
3. Розробка інтерпретаційного аналізу. Опрацюйте техніку інтерпретації сновидінь та невербальної комунікації.

ТЕМИ ДОПОВІДЕЙ / РЕФЕРАТИВ:

1. Сучасні характерологічні теорії: огляд основних підходів.
2. Захисні механізми особистості: теоретичні основи та приклади.
3. Використання символізму несвідомого у психоаналізі.
4. Аналіз перенесення та контрперенесення у психотерапії.
5. Методи роботи з опором у психоаналітичній практиці.
6. Техніки психоаналізу: прояснення, конфронтація та інтерпретація.

ПІДБИТТЯ ПІДСУМКІВ:

1. Які основні характерологічні теорії існують?
2. Як застосовуються психоаналітичні техніки у терапії?
3. Які особливості перенесення та контрперенесення у психоаналізі?
4. Як психотерапевт працює із захисними механізмами клієнта?
5. Які методи використовуються для аналізу опору у психотерапії?

Тестування:

1. Охарактеризуйте основні техніки психоаналізу у виявленні несвідомого змісту.
 - A) Символізм несвідомого, аналіз помилкових дій, аналіз сновидінь
 - B) Лише використання сновидінь
 - C) Лише аналіз невербальної комунікації
 - D) Використання тільки когнітивних технік
2. Як у психоаналізі пояснюється феномен перенесення?
 - A) Переміщення пацієнтом емоційних реакцій, що виникли у минулому, на

психотерапевта

В) Виникнення виключно негативних емоцій щодо психотерапевта

С) Використання тільки у когнітивній терапії

Д) Відсутність значущості у терапевтичному процесі

3. Охарактеризуйте роль контрперенесення у психоаналітичній терапії.

А) Відповідь психотерапевта на емоції пацієнта, що впливає на процес терапії

В) Виключно усвідомлене управління емоціями психотерапевта

С) Відсутність впливу на терапевтичні відносини

Д) Використовується тільки в груповій терапії

4. Як можна охарактеризувати роботу з опором у психодинамічній терапії?

А) Використання технік прояснення, конфронтації, інтерпретації

В) Ігнорування реакцій пацієнта

С) Використання тільки директивних методів

Д) Лише медикаментозна корекція

5. Які основні принципи інтерпретації в психоаналізі?

А) Глибинне пояснення несвідомого змісту, збереження терапевтичного альянсу

В) Нав'язування психотерапевтом власних висновків

С) Використання тільки метафоричних виразів

Д) Відмова від аналізу поведінки пацієнта

6. Як структурне інтерв'ю за О. Кернбергом допомагає у діагностиці особистості?

А) Аналізує особистісну організацію (невротичну, межову, психотичну)

В) Використовується тільки у роботі з психотичними розладами

С) Базується лише на аналізі поведінкових реакцій

Д) Використовується тільки для дітей

7. Як проявляється слабкість Его у психоаналітичному розумінні особистості?

А) Недостатня інтеграція ідентичності, труднощі в адаптації

В) Виключно у випадках психотичних розладів

С) Лише при нарцисичних розладах

Д) Відсутність зв'язку з психодинамічною терапією

8. Яку роль відіграють механізми захисту у формуванні особистості?

А) Допомагають адаптуватися до стресу, підтримують стабільність особистості

В) Є лише негативним фактором у розвитку психіки

С) Використовуються тільки у дитинстві

Д) Не мають значення в психотерапії

9. Як можна охарактеризувати примітивні захисні механізми?

А) Заперечення, проекція, дисоціація

В) Використовуються виключно у зрілому віці

С) Базуються лише на когнітивному процесі

Д) Не пов'язані з емоційним досвідом

10. Які техніки використовуються для виявлення і роботи із захисними механізмами?

- А) Прояснення, конфронтація, інтерпретація, action-out-аналіз
- В) Лише медикаментозне лікування
- С) Використання тільки невербальних методів
- Д) Ігнорування захисних механізмів у терапевтичному процесі

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.

Основна:

1. Бьоссмани, У., Реммерс, А. (ред.). Позитивна психодинамічна психотерапія: підручник. — Вісбаден: WAPP Press, 2024.
2. Технології психотерапевтичної допомоги постраждалим у подоланні проявів посттравматичного стресового розладу: монографія / З. Г. Кісарчук, Я. М. Омельченко, Г. П. Лазос [та ін.] ; за ред. З. Г. Кісарчук. — Київ: Видавничий Дім «Слово», 2020. — 178 с.
3. Gabbard, G. O. Boundaries and Boundary Violations in Psychoanalysis. — 2-ге вид. — Washington, DC: American Psychiatric Association Publishing, 2016. — 195 с.
4. McWilliams, N. *Psychoanalytic diagnosis: Understanding personality structure in the clinical process* (2nd ed.). New York, NY: Guilford Press . 2020 — 426 p.

Додаткова:

1. Dougherty, N. J., West, J. J. The Matrix and Meaning of Character: An Archetypal and Developmental Approach / N. J. Dougherty, J. J. West. — Illustrated ed. — London: Routledge, 2013. — 310 с. — ISBN 1317796942, 9781317796947.
2. Johnson, S. M. Character Styles. — New York: Norton, W. W. & Company, Inc., 2024. — 352 p.
3. Lytvynenko, O., Tereshchenko, O. Working with transgenerational trauma in Positive and Transcultural Psychotherapy // The Global Psychotherapist. — 2024. — Vol. 4, № 2. — P. 62–67.

ТЕМА 4. МЕТОДИ ПСИХОДИНАМІЧНОЇ ТЕРАПІЇ У РОБОТІ З РІЗНИМИ СТРУКТУРАМИ ОСОБИСТОСТІ

Мета: Ознайомлення з методами психодинамічної терапії, що застосовуються при роботі з різними структурами особистості, їх особливостями та впливом на психотерапевтичний процес.

Методичні рекомендації до вивчення теми: Психодинамічна арттерапія як метод роботи з особистістю: техніки малювання снів, фантазій, страхів (М. Наумбург, Е. Крамер). Асоціативне малювання після аналітичного сеансу (Штерн). Техніка "fingerprint" (Mosse) як метод спонтанного малювання рукою. Груповий аналіз: концепція У. Біона, динаміка групи, проєкції, імітація відносин, лідерство, опір і комунікація. Роль супервізій у психотерапії: індивідуальні та групові супервізії, саморефлексія, наставництво. Профілактика професійного вигорання та підтримка психолога. Психодинамічна терапія та її основні техніки: робота з трансфером, контртрансфером і сновидіннями на різних етапах терапії. Адаптація методів до рівня порушень пацієнта та його особистісної структури. Психотерапевтичні методи як інструмент особистісного розвитку та трансформації через травматичний досвід.

Основні поняття:

1. Психодинамічна арттерапія.
2. Техніки малювання снів, фантазій та страхів.
3. Асоціативне малювання після аналітичного сеансу.
4. Методика "fingerprint".
5. Груповий аналіз та його ключові елементи.
6. Динаміка групи у психотерапії.
7. Супервізія та її роль у професійному розвитку психотерапевта.
8. Робота з трансфером та контртрансфером.
9. Терапія сновидінь у психоаналітичному процесі.
10. Використання психодинамічних технік для роботи з особистісними порушеннями.

ПЛАН: ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАХОДИ. Привітання, перевірка присутніх. Повідомлення теми та мети заняття. Мотивація здобувачів щодо вивчення теми.

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ВМІНЬ І НАВИЧОК Кейс для аналізу. Ситуація: Психотерапевт працює з пацієнтом, який має труднощі у вираженні емоцій. Йому пропонується методика арттерапії як спосіб виявлення та опрацювання прихованих почуттів. Потрібно визначити, які техніки арттерапії будуть найбільш ефективними у цьому випадку та як інтегрувати їх у психотерапевтичний процес.

Запитання для обговорення:

1. Що таке психодинамічна арттерапія?

2. Як працюють техніки малювання у психотерапевтичному процесі?
3. Яке значення має асоціативне малювання після аналітичного сеансу?
4. Як використовується техніка "fingerpaint" у терапії?
5. Які ключові принципи групового аналізу?
6. Які методи аналізу групової динаміки є найбільш ефективними?
7. Яку роль відіграють супервізії у психотерапевтичному процесі?
8. Як працює трансфер і контртрансфер у терапії?
9. Яке значення має робота зі сновидіннями у психоаналізі?
10. Як адаптувати психодинамічні методи до особистісних особливостей пацієнта?

Практичне завдання:

1. Аналіз арттерапевтичних технік. Підготуйте короткий опис різних підходів до малювання у психотерапії.
2. Розробка групового аналізу. Опрацюйте випадок пацієнта та визначте, як групова терапія може вплинути на його особистісний розвиток.
3. Визначення підходів до трансферу та контртрансферу. Проаналізуйте конкретний випадок терапії та визначте можливі реакції пацієнта та психотерапевта.

ТЕМИ ДОПОВІДЕЙ / РЕФЕРАТИВ:

1. Психодинамічна арттерапія: основи та методи.
2. Груповий аналіз у психотерапії.
3. Роль супервізії у професійному розвитку психотерапевта.
4. Використання технік роботи з трансфером у терапії.
5. Аналіз сновидінь як метод психодинамічної терапії.
6. Психотерапія як засіб трансформації через травматичний досвід.

ПІДБИТТЯ ПІДСУМКІВ:

1. Як арттерапія допомагає у психодинамічній терапії?
2. Які техніки групового аналізу є ефективними?
3. Яку роль відіграє супервізія у психотерапії?
4. Як використання аналізу сновидінь впливає на терапевтичний процес?
5. Як адаптувати психодинамічні методи до рівня порушень пацієнта?

Тестування:

1. Охарактеризуйте основні техніки психодинамічної арттерапії.
А) Малювання снів, фантазій, страхів, асоціативне малювання
В) Використання лише вербальних методів
С) Виключно аналіз кольорів у малюнку
D) Робота лише з символами та архетипами

2. Яке значення має техніка "fingerprint" у психодинамічній терапії?
 - A) Сприяє спонтанному вираженню емоцій через малювання рукою
 - B) Застосовується тільки у дитячій психотерапії
 - C) Базується лише на копіюванні реальних образів
 - D) Використовується виключно у когнітивній терапії
3. Як можна охарактеризувати груповий аналіз за У. Біоном?
 - A) Досліджує динаміку групи, проєкції, імітацію відносин, лідерство
 - B) Використовує лише директивні методи
 - C) Працює виключно з індивідуальними переживаннями
 - D) Орієнтований тільки на невербальну комунікацію
4. Яка роль супервізії у психодинамічній терапії?
 - A) Підтримка психолога, запобігання вигоранню, професійне зростання
 - B) Використовується лише в медичній психології
 - C) Має значення лише на початкових етапах роботи
 - D) Не є необхідною у практиці досвідченого психотерапевта
5. Які форми супервізії використовуються у психотерапії?
 - A) Індивідуальні, групові, саморефлексія, наставництво
 - B) Тільки індивідуальні сесії з наставником
 - C) Виключно групові обговорення
 - D) Відсутність визначених форм супервізії
6. Як психодинамічна терапія працює з трансфером?
 - A) Використовує перенесення пацієнта на психотерапевта для аналізу минулих відносин
 - B) Лише мінімізує прояви трансферу
 - C) Відкидає будь-які прояви перенесення
 - D) Застосовується тільки у груповій терапії
7. Яке значення контртрансферу у психотерапевтичному процесі?
 - A) Відображає емоційні реакції психотерапевта на пацієнта, що впливає на лікування
 - B) Є перешкодою у терапії
 - C) Використовується тільки у психоаналізі Фрейда
 - D) Не має значення у взаємодії з пацієнтом
8. Як можна охарактеризувати роль роботи зі сновидіннями у психодинамічній терапії?
 - A) Дозволяє розкрити приховані конфлікти та несвідомі переживання
 - B) Використовується лише при психотичних розладах
 - C) Базується тільки на аналізі символів
 - D) Відсутня у сучасних підходах
9. Як визначається вибір технік психодинамічної терапії?
 - A) Залежно від рівня порушень пацієнта та його особистісної структури
 - B) Використовується лише один стандартний метод
 - C) Базується тільки на виборі психотерапевта
 - D) Застосовується без урахування особливостей пацієнта

10. Яке значення має психодинамічна терапія у трансформації травматичного досвіду?
- А) Допомагає інтегрувати травматичні переживання у структуру особистості
 - В) Використовується лише для роботи з дитячими травмами
 - С) Фокусується виключно на медикаментозному лікуванні
 - Д) Відкидає роботу з травматичним досвідом пацієнта

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.

Основна:

1. Технології психотерапевтичної допомоги постраждалим у подоланні проявів посттравматичного стресового розладу: монографія / З. Г. Кісарчук, Я. М. Омельченко, Г. П. Лазос [та ін.] ; за ред. З. Г. Кісарчук. – Київ: Видавничий Дім «Слово», 2020. – 178 с.
2. Карпенко, Є. В. Методи сучасної психотерапії: навч. посібник. — Дрогобич: Посвіт, 2015. — 116 с.
3. McWilliams, N. *Psychoanalytic diagnosis: Understanding personality structure in the clinical process* (2nd ed.). New York, NY: Guilford Press . 2020 — 426 p.
4. Основи психотерапії: навч. посібник / за ред. О. О. Фільца, К. В. Седих. – 2-ге вид., доповн. – Київ: Академія, 2024. – 208 с.

Додаткова:

1. Aktan, M. E., Turhan, Z., Dolu, İ. Attitudes and perspectives towards the preferences for artificial intelligence in psychotherapy // *Computers in Human Behavior*. — 2022. — Vol. 133. — Article 107273. — DOI: 10.1016/j.chb.2022.107273.
2. Lytvynenko, O., Tereshchenko, O. Working with transgenerational trauma in Positive and Transcultural Psychotherapy // *The Global Psychotherapist*. — 2024. — Vol. 4, № 2. — P. 62–67.
3. Peseschkian, N. *Positive Psychosomatics*. — AuthorHouseUK, 2016. — 654 p.
4. Вілкінсон, М. Як змінюється психіка під час психотерапії: емоції, прив'язаність, травма й нейробіологія / М. Вілкінсон; пер. з англ. Н. Ференс. — Київ: Видавництво Ростислава Бурлаки, 2024. — 384 с.

ТЕМА 5. ТЕХНІКИ ПСИХОДИНАМІЧНОЇ ТЕРАПІЇ: КЛАСИЧНІ ТА СУЧАСНІ ПІДХОДИ

Мета: Ознайомлення з класичними та сучасними техніками психодинамічної терапії, їхніми особливостями та застосуванням у практичній роботі психотерапевта.

Методичні рекомендації до вивчення теми: Вільні асоціації та їх роль у психоаналізі: методика, правила, значення. Аналіз сновидінь: символіка, психодинамічний зміст, інтерпретація. Робота з переносом та контрпереносом: виявлення, розпізнавання, вплив на терапевтичний процес. Використання конфронтації, прояснення та інтерпретації у психоаналітичному підході. Символдрама та її місце у психодинамічному підході: методологія, техніки, аналіз образів. Сучасні модифікації психоаналітичних технік: новітні підходи до інтерпретації, інтеграція когнітивних і тілесно-орієнтованих методів. Використання тілесно-орієнтованих методів у психодинамічній терапії: тілесні реакції, робота з психосоматичними проявами, поєднання з психоаналітичним підходом.

Основні поняття:

1. Вільні асоціації та їх значення у психотерапії.
2. Аналіз сновидінь у психоаналітичному підході.
3. Робота з переносом і контрпереносом.
4. Методи конфронтації, прояснення та інтерпретації.
5. Символдрама як психодинамічна техніка.
6. Сучасні модифікації психоаналітичних технік.
7. Використання тілесно-орієнтованих методів у психодинамічному підході.

ПЛАН:

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАХОДИ. Привітання, перевірка присутніх. Повідомлення теми та мети заняття. Мотивація здобувачів щодо вивчення теми.

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ВМІНЬ І НАВИЧОК Кейс для аналізу. Ситуація: Психотерапевт працює з пацієнтом, який не може виразити свої почуття словами. Потрібно визначити, які техніки психодинамічної терапії можуть допомогти у цьому випадку, як можна використовувати аналіз сновидінь або символдраму, а також як робота з тілесними реакціями може вплинути на терапевтичний процес.

Запитання для обговорення:

1. Що таке вільні асоціації і яка їх роль у психоаналізі?
2. Як здійснюється аналіз сновидінь у психодинамічній терапії?
3. Яка роль перенесення та контрперенесення у терапії?
4. Як застосовується конфронтація, прояснення та інтерпретація у психотерапії?
5. У чому особливості символдрами як психодинамічної техніки?
6. Які сучасні модифікації психоаналітичних технік існують?

7. Як можна інтегрувати тілесно-орієнтовані методи у психодинамічний підхід?
8. Як робота з тілесними реакціями впливає на терапевтичний процес?

Практичне завдання:

1. Аналіз сновидінь. Опрацюйте конкретний випадок та виконайте інтерпретацію символіки сну.
2. Розробка стратегії роботи з переносом. Визначте, як терапевт може реагувати на перенесення пацієнта.
3. Використання символдрами. Проведіть аналіз образів у роботі з пацієнтом.

ТЕМИ ДОПОВІДЕЙ / РЕФЕРАТИВ:

1. Роль вільних асоціацій у психоаналітичній терапії.
2. Аналіз сновидінь: класичні та сучасні підходи.
3. Використання конфронтації, прояснення та інтерпретації у психотерапії.
4. Символдрама як метод роботи з несвідомим.
5. Тілесно-орієнтовані методи у психодинамічному підході.
6. Сучасні модифікації психоаналітичних технік.

ПІДБИТТЯ ПІДСУМКІВ:

1. Яка роль вільних асоціацій у психотерапії?
2. Як аналіз сновидінь допомагає у виявленні несвідомих конфліктів?
3. Як використовується символдрама у психотерапевтичному процесі?
4. Яке значення мають тілесно-орієнтовані методи у психоаналізі?
5. Які сучасні психоаналітичні техніки застосовуються у терапії?

Тестування:

1. Охарактеризуйте роль вільних асоціацій у психоаналітичній терапії.
А) Дозволяють пацієнту вільно висловлювати думки для доступу до несвідомого
В) Використовуються тільки для діагностики
С) Застосовуються лише в гіпнотерапії
D) Передбачають виключно аналіз минулого досвіду
2. Як у психоаналізі аналізуються сновидіння?
А) Через їх символіку та психодинамічний зміст
В) Виключно як випадкові думки мозку під час сну
С) Лише через біологічну активність мозку
D) Без урахування несвідомих конфліктів
3. Яку функцію виконує перенесення в психодинамічній терапії?
А) Дозволяє пацієнту відтворювати минулі емоційні відносини з терапевтом
В) Використовується тільки в короткостроковій терапії
С) Є перешкодою для терапевтичного процесу
D) Не має значення у психоаналізі

4. Що означає контрперенесення у психотерапії?
 - A) Емоційна реакція терапевта на пацієнта, яка може впливати на процес лікування
 - B) Є виключно захисною реакцією пацієнта
 - C) Використовується лише в груповій терапії
 - D) Виникає тільки при психотичних розладах
5. Яка мета використання конфронтації у психодинамічній терапії?
 - A) Допомогти пацієнту усвідомити суперечності у його поведінці та мисленні
 - B) Викликати у пацієнта почуття провини
 - C) Використовується лише у когнітивній терапії
 - D) Є формою агресивного впливу на пацієнта
6. Охарактеризуйте значення прояснення в психотерапії.
 - A) Дозволяє пацієнту краще зрозуміти свої думки, емоції та поведінку
 - B) Використовується тільки при роботі зі сновидіннями
 - C) Є лише методом невербальної комунікації
 - D) Відсутнє в сучасному психоаналізі
7. Яке місце займає символдрама у психодинамічному підході?
 - A) Дозволяє працювати з несвідомими образами через уявні картини
 - B) Використовується лише у психотравматології
 - C) Відповідає тільки когнітивному підходу
 - D) Є варіантом гіпнотерапії
8. Які сучасні модифікації психоаналітичних технік застосовуються у терапії?
 - A) Інтеграція тілесно-орієнтованих методів, символдрами, короткотривалого психоаналізу
 - B) Використання виключно класичних підходів
 - C) Відмова від роботи з несвідомим
 - D) Використання тільки директивних методів
9. Яке значення мають тілесно-орієнтовані методи у психодинамічній терапії?
 - A) Враховують зв'язок між тілесними відчуттями та психічними процесами
 - B) Використовуються лише у спортивній психології
 - C) Застосовуються тільки для корекції соматичних розладів
 - D) Є методами виключно фізичної реабілітації
10. Як психодинамічна терапія інтегрує різні техніки в роботі з особистістю?
 - A) Поєднує класичні та сучасні методи відповідно до індивідуальних потреб пацієнта
 - B) Використовує лише психоаналіз Фрейда
 - C) Відмовляється від інтерпретації сновидінь та перенесення
 - D) Використовує тільки стандартні протоколи лікування

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.

Основна:

1. Бьоссманн, У., Реммерс, А. (ред.). Позитивна психодинамічна психотерапія: підручник. — Вісбаден: WAPP Press, 2024.
2. Технології психотерапевтичної допомоги постраждалим у подоланні проявів посттравматичного стресового розладу: монографія / З. Г. Кісарчук, Я. М. Омельченко, Г. П. Лазос [та ін.] ; за ред. З. Г. Кісарчук. — Київ: Видавничий Дім «Слово», 2020. — 178 с.
3. Crisp H., Gabbard G. Gabbard's Textbook of Psychotherapeutic Treatments, Second Edition / eds.Crisp H., Gabbard G. - American Psychiatric Publishing, - 830 p. - 2023.
4. Leong, F. T. L., Callahan, J. L., Zimmerman, J., Constantino, M. J., & Eubanks, C. F. (Eds.). (2024). *APA handbook of psychotherapy*. American Psychological Association.
5. Карпенко, Є. В. Методи сучасної психотерапії: навч. посібник. — Дрогобич: Посвіт, 2015. — 116 с.
6. Основи психотерапії: навч. посібник / за ред. О. О. Фільца, К. В. Седих. — 2-ге вид., доповн. — Київ: Академія, 2024. — 208 с.

Додаткова:

1. Aktan, M. E., Turhan, Z., Dolu, İ. Attitudes and perspectives towards the preferences for artificial intelligence in psychotherapy // *Computers in Human Behavior*. — 2022. — Vol. 133. — Article 107273. — DOI: 10.1016/j.chb.2022.107273.
2. Dougherty, N. J., West, J. J. The Matrix and Meaning of Character: An Archetypal and Developmental Approach / N. J. Dougherty, J. J. West. — Illustrated ed. — London: Routledge, 2013. — 310 с. — ISBN 1317796942, 9781317796947.
3. Peseschkian, N. Positive Psychosomatics. — AuthorHouseUK, 2016. — 654 p.
4. Seligmann, M. E. P. The Effectiveness of Psychotherapy. The Consumer Reports Study // *American Psychologist*. — 1995. — Vol. 50. — P. 965–974.

ТЕМА 6. ПСИХОДИНАМІЧНИЙ ПІДХІД У РОБОТІ З РІЗНИМИ КАТЕГОРІЯМИ ПАЦІЄНТІВ

Мета: Ознайомлення з особливостями психодинамічної терапії для різних категорій пацієнтів, зокрема дітей, підлітків, осіб із психосоматичними розладами, залежностями та посттравматичними синдромами.

Методичні рекомендації до вивчення теми: Психодинамічна терапія дітей та підлітків: специфіка підходу, адаптація методів до вікових особливостей. Робота з травмованими пацієнтами: психодинамічний підхід до посттравматичного синдрому. Психоаналітична допомога людям із залежностями: аналіз глибинних причин, робота з переносом. Робота з психосоматичними розладами: інтеграція психодинамічного та тілесно-орієнтованого підходу. Групова психотерапія у психодинамічному підході: особливості групової динаміки, формування терапевтичного простору. Використання психоаналізу у роботі з психотичними пацієнтами: аналіз перенесення, підтримка ідентичності, робота з регресивними станами. Особливості терапії в межах мультидисциплінарного підходу: співпраця з лікарями, психіатрами, соціальними працівниками.

Основні поняття:

1. Психодинамічна терапія дітей та підлітків.
2. Робота з травмованими пацієнтами.
3. Психоаналітичний підхід до лікування залежностей.
4. Психодинамічний підхід у роботі з психосоматичними розладами.
5. Групова психотерапія у психодинамічному контексті.
6. Робота з психотичними пацієнтами.
7. Особливості мультидисциплінарного підходу.

ПЛАН:

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАХОДИ. Привітання, перевірка присутніх. Повідомлення теми та мети заняття. Мотивація здобувачів щодо вивчення теми.

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ВМІНЬ І НАВИЧОК Кейс для аналізу. Ситуація: Психологт працює з підлітком, який пережив важку психотравмуючу подію. Потрібно визначити, які психодинамічні техніки будуть ефективними у цьому випадку, як працювати з перенесенням і травматичними спогадами, а також як забезпечити безпечне терапевтичне середовище.

Запитання для обговорення:

1. Які особливості психодинамічної терапії дітей та підлітків?
2. Як психодинамічний підхід допомагає у роботі з посттравматичним синдромом?
3. Які особливості психоаналітичного підходу до терапії залежностей?
4. Як працювати з психосоматичними розладами у психоаналізі?

5. Які принципи групової психотерапії у психодинамічному підході?
6. Як психоаналіз допомагає у роботі з психотичними пацієнтами?
7. Чому мультидисциплінарний підхід важливий у терапевтичній практиці?

Практичне завдання:

1. Розробка психодинамічної стратегії терапії для дітей та підлітків.
2. Аналіз випадку пацієнта з посттравматичним синдромом та розробка психодинамічної терапевтичної програми.
3. Оцінка особливостей роботи з психосоматичними розладами у психотерапії.

ТЕМИ ДОПОВІДЕЙ / РЕФЕРАТИВ:

1. Психодинамічний підхід у терапії дітей та підлітків.
2. Використання психоаналізу у роботі з посттравматичним синдромом.
3. Групова психотерапія у психодинамічному підході.
4. Психоаналітичний підхід до лікування залежностей.
5. Використання мультидисциплінарного підходу у психотерапії.

ПІДБИТТЯ ПІДСУМКІВ:

1. Які ключові аспекти психодинамічної терапії дітей та підлітків?
2. Як психоаналітичні методи допомагають при роботі з травмованими пацієнтами?
3. Які психодинамічні підходи ефективні для терапії залежностей?
4. Як психосоматичні розлади пов'язані з психодинамічними процесами?
5. Як групова психотерапія впливає на особистісний розвиток пацієнтів?

Тестування:

1. Які особливості психодинамічної терапії дітей та підлітків?
 - A) Використання гри, символічних образів та перенесення для дослідження несвідомого
 - B) Виключно вербальний аналіз та інтерпретація
 - C) Орієнтація лише на поведінкові аспекти
 - D) Відсутність відмінностей у терапії дітей та дорослих
2. Як психодинамічний підхід допомагає в роботі з пацієнтами, які пережили травматичний досвід?
 - A) Дозволяє інтегрувати травматичний досвід у структуру особистості
 - B) Включає лише медикаментозне лікування
 - C) Уникає роботи з емоційними переживаннями пацієнта
 - D) Базується виключно на когнітивних методах
3. Які принципи психоаналітичної допомоги пацієнтам із залежностями?
 - A) Аналіз несвідомих конфліктів, що сприяють формуванню залежної поведінки
 - B) Виключно медикаментозна корекція

- C) Лише поведінкові техніки
 - D) Застосування директивних методів без аналізу психодинаміки
4. Як психодинамічна терапія пояснює розвиток психосоматичних розладів?
- A) Психічні конфлікти, що не усвідомлюються, знаходять вираз у соматичних симптомах
 - B) Вони мають виключно біологічне походження
 - C) Відсутній зв'язок між психікою та тілом
 - D) Використовується тільки медикаментозне лікування
5. Яку роль відіграє групова психотерапія у психодинамічному підході?
- A) Дозволяє досліджувати перенесення, групову динаміку, міжособистісні конфлікти
 - B) Використовується лише як додатковий метод
 - C) Базується тільки на раціональному аналізі поведінки
 - D) Є альтернативою індивідуальній терапії без необхідності глибокого аналізу
6. Як психоаналіз застосовується у роботі з психотичними пацієнтами?
- A) Робота з несвідомими страхами, підтримка реальності, стабілізація Его
 - B) Використовується лише у випадках невротичних розладів
 - C) Психотичні розлади не піддаються психоаналітичному підходу
 - D) Виключно медикаментозна терапія
7. Які особливості мультидисциплінарного підходу у психодинамічній терапії?
- A) Поєднання психоаналізу, медикаментозного лікування та інших психотерапевтичних методів
 - B) Виключно робота психотерапевта без залучення інших спеціалістів
 - C) Орієнтація тільки на біологічні фактори
 - D) Відсутність потреби в комплексному підході
8. Як психодинамічний підхід працює з феноменом перенесення у різних категорій пацієнтів?
- A) Аналізує специфіку перенесення та допомагає пацієнту усвідомити його вплив
 - B) Ігнорує перенесення у терапевтичному процесі
 - C) Використовується лише у терапії невротичних пацієнтів
 - D) Базується тільки на поведінкових техніках
9. Яке значення має психодинамічна терапія у роботі з пацієнтами, які пережили посттравматичний синдром?
- A) Опрацювання травматичного досвіду через символічне осмислення та перенесення
 - B) Використовується тільки медикаментозне лікування
 - C) Виключно когнітивна реструктуризація
 - D) Відсутність необхідності у психотерапії
10. Як психодинамічна терапія може сприяти стабілізації психічного стану пацієнтів із глибокими порушеннями особистості?
- A) Посилення Его, підтримка ідентичності, робота з емоційною регуляцією
 - B) Використання тільки медикаментозного лікування

- С) Тільки групова терапія без індивідуальної роботи
- Д) Заперечення можливості зміни особистості через терапію

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.

Основна:

1. Бьоссмани, У., Реммерс, А. (ред.). Позитивна психодинамічна психотерапія: підручник. — Вісбаден: WAPP Press, 2024.
2. Технології психотерапевтичної допомоги постраждалим у подоланні проявів посттравматичного стресового розладу: монографія / З. Г. Кісарчук, Я. М. Омельченко, Г. П. Лазос [та ін.] ; за ред. З. Г. Кісарчук. — Київ: Видавничий Дім «Слово», 2020. — 178 с.
3. Crisp H., Gabbard G. Gabbard's Textbook of Psychotherapeutic Treatments, Second Edition / eds.Crisp H., Gabbard G. - American Psychiatric Publishing, - 830 p. - 2023.
4. Leong, F. T. L., Callahan, J. L., Zimmerman, J., Constantino, M. J., & Eubanks, C. F. (Eds.). (2024). *APA handbook of psychotherapy*. American Psychological Association.
5. Основи психотерапії: навч. посібник / за ред. О. О. Фільца, К. В. Седих. — 2-ге вид., доповн. — Київ: Академія, 2024. — 208 с.

Додаткова:

1. Dougherty, N. J., West, J. J. The Matrix and Meaning of Character: An Archetypal and Developmental Approach / N. J. Dougherty, J. J. West. — Illustrated ed. — London: Routledge, 2013. — 310 с. — ISBN 1317796942, 9781317796947.
2. Peseschkian, N. Positive Psychosomatics. — AuthorHouseUK, 2016. — 654 p.
3. Seligmann, M. E. P. The Effectiveness of Psychotherapy. The Consumer Reports Study // American Psychologist. — 1995. — Vol. 50. — P. 965–974.
4. Вілкінсон, М. Як змінюється психіка під час психотерапії: емоції, прив'язаність, травма й нейробіологія / М. Вілкінсон; пер. з англ. Н. Ференс. — Київ: Видавництво Ростислава Бурлаки, 2024. — 384 с.

Критерії поточного оцінювання на практичному занятті

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно «5»	Здобувач бере активну участь у практичному занятті; демонструє глибокі знання, дає повні та детальні відповіді на запитання; бере активну участь у обговоренні проблемних ситуацій, користується додатковою навчально-методичною та науковою літературою; вміє сформулювати своє ставлення до певної проблеми; висловлює власні міркування, наводить доцільні практичні приклади; вміє знаходити найбільш адекватні форми розв'язання суперечностей. Тестові завдання виконані в повному обсязі, всі 100% відповідей на запитання є правильними, відповіді на відкриті питання – повні та обґрунтовані. Здобувач вільно вирішує ситуаційні завдання, впевнено демонструє практичні навички за темою заняття та вірно інтерпретує отримані дані, висловлює власну думку з теми завдання, демонструє творче мислення.
Добре «4»	Здобувач бере участь у практичному занятті; добре володіє матеріалом; демонструє необхідні знання, але дає відповіді на запитання з деякими помилками; бере участь у обговоренні проблемних ситуацій, користується основною навчально-методичною та науковою літературою; висловлює власну думку з розв'язання практичних ситуацій з теми заняття. Тестові завдання виконані в повному обсязі, не менш ніж 80% відповідей на запитання є правильними, відповіді на відкриті питання - загалом правильні, проте наявні деякі помилки у визначеннях. Здобувач вірно вирішує ситуаційні завдання, але допускає незначні неточності та демонструє більш стандартизовані практичні навички за темою заняття при вірній інтерпретації отриманих даних, висловлює власну думку з теми завдання, демонструє критичне мислення.
Задовільно «3»	Здобувач іноді бере участь у практичному занятті; частково виступає і задає питання; допускає помилки під час відповідей на запитання; показує пасивну роботу на практичних заняттях; показує фрагментарні знання понятійного апарату і літературних джерел. Тестування виконано в повному обсязі, не менш ніж 50% відповідей є правильними, відповіді на відкриті питання - не логічні, з явними суттєвими помилками у визначеннях. Здобувач не достатньо володіє матеріалом для вирішення ситуаційних завдань, невпевнено демонструє практичні навички за темою заняття та інтерпретує отримані дані з суттєвими помилками, не висловлює свою думку з теми ситуаційного завдання.
Незадовільно	Здобувач не бере участь у практичному занятті, є лише спостерігачем; ніколи не виступає і не задає питання,

«2»	незацікавлений у вивченні матеріалу; дає неправильні відповіді на запитання, показує незадовільне знання понятійного апарату і літературних джерел. Тестування не виконано. Ситуаційне завдання не виконано.
-----	--

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.

Основна:

1. Бьоссманн, У., Реммерс, А. (ред.). Позитивна психодинамічна психотерапія: підручник. — Вісбаден: WAPP Press, 2024.
2. Технології психотерапевтичної допомоги постраждалим у подоланні проявів посттравматичного стресового розладу: монографія / З. Г. Кісарчук, Я. М. Омельченко, Г. П. Лазос [та ін.] ; за ред. З. Г. Кісарчук. — Київ: Видавничий Дім «Слово», 2020. — 178 с.
3. Crisp H., Gabbard G. Gabbard's Textbook of Psychotherapeutic Treatments, Second Edition / eds. Crisp H., Gabbard G. - American Psychiatric Publishing, - 830 p. - 2023.
4. Leong, F. T. L., Callahan, J. L., Zimmerman, J., Constantino, M. J., & Eubanks, C. F. (Eds.). (2024). *APA handbook of psychotherapy*. American Psychological Association.
5. Gabbard, G. O. Boundaries and Boundary Violations in Psychoanalysis. — 2-ге вид. — Washington, DC: American Psychiatric Association Publishing, 2016. — 195 с.
6. Карпенко, Є. В. Методи сучасної психотерапії: навч. посібник. — Дрогобич: Посвіт, 2015. — 116 с.
7. McWilliams, N. *Psychoanalytic diagnosis: Understanding personality structure in the clinical process* (2nd ed.). New York, NY: Guilford Press . 2020 — 426 p.
8. Основи психотерапії: навч. посібник / за ред. О. О. Фільца, К. В. Седих. — 2-ге вид., доповн. — Київ: Академія, 2024. — 208 с.
9. Positive Psychiatry, Psychotherapy and Psychology. Clinical Applications / eds. E. Messias, H. Peseshkian, C. Cagande. — Switzerland: Springer Nature Switzerland AG, 2020.

Додаткова:

1. Aktan, M. E., Turhan, Z., Dolu, İ. Attitudes and perspectives towards the preferences for artificial intelligence in psychotherapy // *Computers in Human Behavior*. — 2022. — Vol. 133. — Article 107273. — DOI: 10.1016/j.chb.2022.107273.
2. Bovendeerd, B., De Jong, K., De Groot, E., Moerbeek, M., De Keijser, J. Enhancing the effect of psychotherapy through systematic client feedback in outpatient mental healthcare: A cluster randomized trial // *Psychotherapy Research*. — 2021. — Vol. 32, № 6. — P. 710–722. — DOI: 10.1080/10503307.2021.2015637.
3. Dougherty, N. J., West, J. J. The Matrix and Meaning of Character: An Archetypal and Developmental Approach / N. J. Dougherty, J. J. West. — Illustrated ed. — London: Routledge, 2013. — 310 с. — ISBN 1317796942, 9781317796947.
4. Johnson, S. M. Character Styles. — New York: Norton, W. W. & Company, Inc., 2024. — 352 p.

5. Lytvynenko, O., Tereshchenko, O. Working with transgenerational trauma in Positive and Transcultural Psychotherapy // The Global Psychotherapist. — 2024. — Vol. 4, № 2. — P. 62–67.
6. Peseschkian, N. Positive Psychosomatics. — AuthorHouseUK, 2016. — 654 p.
7. Seligmann, M. E. P. The Effectiveness of Psychotherapy. The Consumer Reports Study // American Psychologist. — 1995. — Vol. 50. — P. 965–974.
8. Ursano, R. J., Sonnenberg, S. M., Lazar, S. G. Concise Guide to Psychodynamic Psychotherapy: Principles and Techniques of Brief, Intermittent, and Long-Term Psychodynamic Psychotherapy. — Washington, D.C.: American Psychiatric Press, 1991. — 264 p.
9. Вілкінсон, М. Як змінюється психіка під час психотерапії: емоції, прив'язаність, травма й нейробіологія / М. Вілкінсон; пер. з англ. Н. Ференс. — Київ: Видавництво Ростислава Бурлаки, 2024. — 384 с.

Інформаційні ресурси:

1. Актуальні проблеми психології. Наукові праці Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://appspsychology.org.ua/index.php/ua/dlia-avtoriv>, вільний.
2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>, вільний.
3. Психологічна бібліотека Київського Фонду сприяння розвитку психічної культури [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://psylib.kiev.ua/>, вільний.
4. American Psychologist. Journal of American Psychological Association [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://www.apa.org/pubs/journals/amp>, вільний.
5. Journal of Personality and Social Psychology. Journal of American Psychological Association [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://www.apa.org/pubs/journals/psp/>, вільний.
6. Science: (AAAS) [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.sciencemag.org>, вільний.
7. Taylor & Francis [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.informaworld.com>, вільний.
8. ScienceDirect [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://www.sciencedirect.com>, вільний.
9. Positive and Transcultural Psychotherapy Journal [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://www.positum.org/ppt-journal/>, вільний.